

Arbeiderpartiet

Vekstplan for Østfold

En ny giv for vekst og arbeidsplasser i Østfold.

Østfold har mange muligheter innen næringene Norge skal leve av i fremtiden. Vi har viktige industriklynger, sterke tradisjoner innen bio- og sirkulærøkonomi og gode kompetansemiljøer innen strømnnett og smartteknologi, blant annet. Gjennom en aktiv næringspolitikk skal vi utvikle disse mulighetene og skape nye arbeidsplasser. Arbeid til alle er jobb nummer én.

En politikk som får flere i jobb trengs mer nå enn på lenge. Koronapandemien har rammet mange hardt, og arbeidsledigheten er på sitt høyeste siden 2. verdenskrig. Det er avgjørende å sørge for tiltak som skaper aktivitet og hindrer at ledigheten biter seg fast. Fellesskapet skal stille opp med målrettede og langsiktige tiltak til også de økonomiske konsekvensene av pandemien er bekjempet. Vi må særlig hindre at de unge mister muligheten til å ta del i arbeidslivet, og få på plass tiltak som sikrer at arbeidstakere kan få den kompetansen de trenger.

Det er på tide å løfte områdene der Østfold har sterke konkurransefortrinn. I denne planen peker vi på sju satsinger som kan bidra til å skape nye jobber og økt vekst i Østfold, samtidig som vi kutter klimagassutslipp. Felles for disse satsingsområdene er at staten på en mer aktiv og engasjert måte skal stille opp med de verktøyene det lokale næringslivet i Østfold trenger.

Innen 2030 skal vi kutte klimagassutslippene med 55 prosent, samtidig som eksporten utenom olje og gass skal øke med 50 prosent. Det er en stor oppgave som ligger foran oss, men en oppgave som samtidig skaper store nye muligheter for næringslivet i Østfold. Vi får til mer sammen enn hver for oss. Nå haster det med å få på plass en politikk der vi i fellesskap legger til rette for at vi kan utnytte disse mulighetene til å skape flere jobber.

Våre hovedsatsinger for å skape trygge arbeidsplasser og økt verdiskaping i Østfold:

1 ● En aktiv stat som videreutvikler industrien

Østfold har mange viktige industribedrifter, som Borregaard, Nexans og Rockwool. Sistnevnte har i samarbeid med Moss havn kuttet sine utslipp med 80 prosent og avfallsmengden med opp mot 99 prosent med ny elektrisk ovn. Dette er bedrifter som skal ta i bruk teknologi som kutter egne utslipp, og produsere produkter som kutter verdens utslipp. Griper vi muligheten som ligger i det grønne skiftet, kan disse bedriftene skape mer og sysselsette flere. Det krever kraftigere virkemidler. Andre land utkonkurrerer oss i kampen om fremtidens arbeidsplasser fordi de i større grad klarer å levere det industrien trenger. Vi vil ta i bruk statens verktøykasse for å legge til rette for at industribedriftene kan videreutvikle seg, og at det kan komme nye industrietableringer og -arbeidsplasser i Østfold.

Arbeiderpartiet vil blant annet:

- Bidra med kapital til skalering og kommersialisering der det kan bidra til å utvikle nye næringer.
- Sikre at tariffmodellene for kraft ivaretar norsk industri på en bedre måte, og at rimelig og ren norsk kraft gjør det attraktivt å etablere ny kraftforedlende industri i Østfold.
- At staten staten bidrar til at nødvendig infrastruktur, som strømnnett, kommer på plass til rett tid.
- Videreføre CO2-kompensasjonsordningen for å sikre at bærekraftig industri ikke flytter ut av Norge.
- Etablere et pilotprosjekt for industri 4.0 for å styrke satsingen på digitalisering, automatisering og kompetanse i industrien.

2. Bioøkonomi

Skogbruk og treforedling er en viktig del av Østfolds historie, og vi har kompetanse og bedrifter som kan skape nye arbeidsplasser innen bio- og sirkulærøkonomi. Økt bruk av skogens ressurser er både god industripolitikk og god klimapolitikk. Østfold har gode forutsetninger for å bli ledende på å levere kunnskap og tjenester om trebruk og bærekraft kombinert med merkevarebygging. Mange produkter som kan utvikles av biomasse, brukes allerede innenfor matproduksjon, helse, bygg og i annen industri. Etterspørselen etter resirkulerte materialer og fangst og bruk av karbon er økende. Bærekraftig biogass er viktig for å redusere utslipp fra en rekke sektorer. Biogass er klimasmart og sirkulært, men verdikjedene og markedene er umodne og må utvikles.

Arbeiderpartiet vil blant annet:

- Øke den industrielle videreforedlingen av skog, blant annet ved å sikre mer kapital til forsterking og videre utvikling av skogindustrien.
- Etablere et utviklingsprogram for trebygg og klimavennlig fornying av bygg.
- Utarbeide et veikart for biogassbransjen for å utvikle nye bedrifter og arbeidsplasser i en bransje i vekst som representerer fremtidens klimavennlige sirkulære samfunn.
- Stanse salget av Statskog og bruke Statskog som et verktøy for industribygging og næringsutvikling der Statskog har eiendommer.
- Utarbeide en egen strategi for tremekanisk industri og bruk av tre i offentlige bygg og i store konstruksjoner.

- Øke tilskuddene til skogplanting, ungskogpleie og andre skogkulturtiltak for å sikre fornying, karbonbinding og et fremtidig ressursgrunnlag for industrien.
- Sikre gode ordninger for industrielle lån, tilskudd og risikoavlastning innen bioøkonomi.

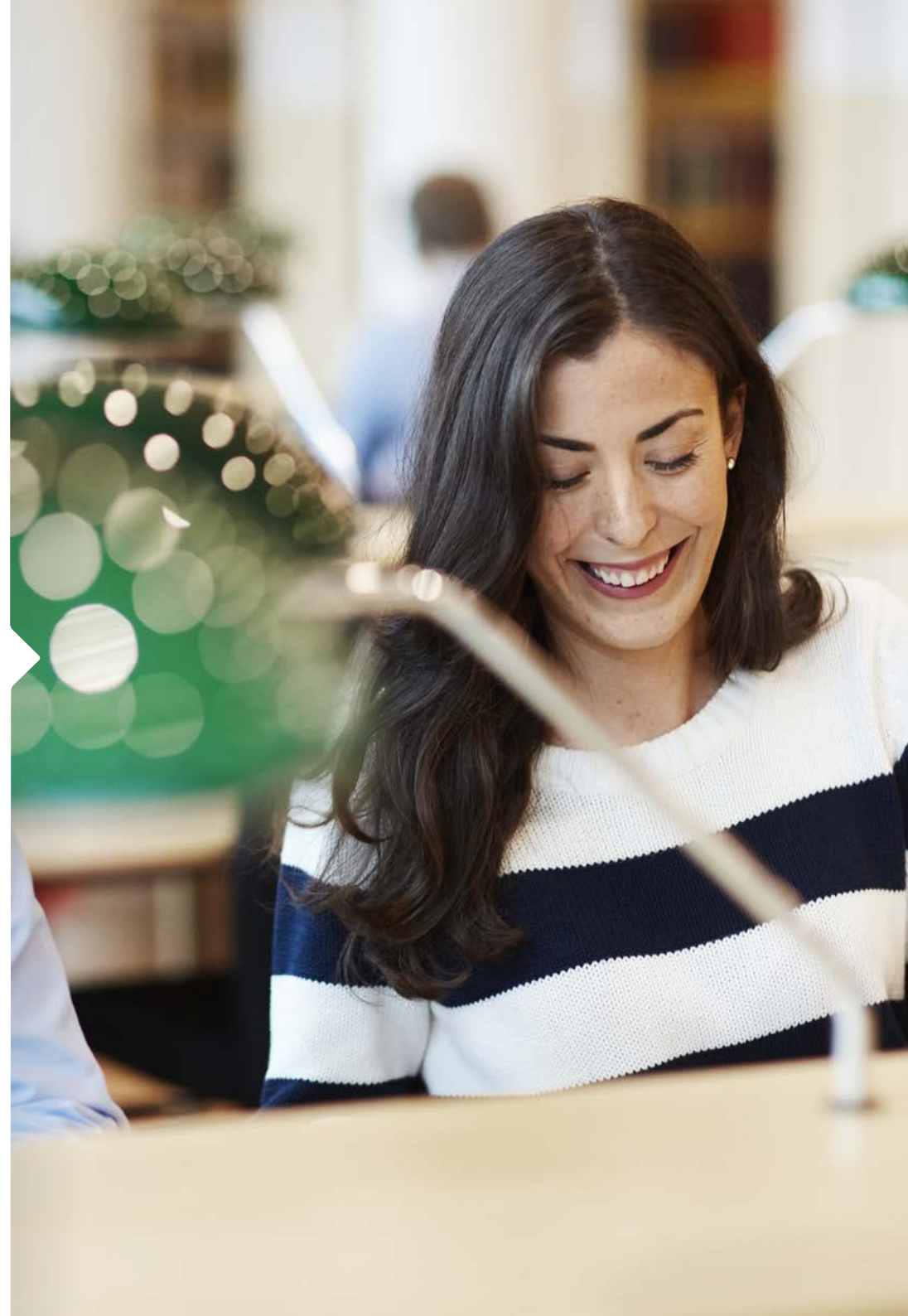

3. Kompetanse og utdanning

Trygge jobber og nye næringsmuligheter avhenger av arbeidsfolk med riktig kompetanse. Østfold har ledende kompetansemiljøer eksempelvis innen produksjon av strømmnett og smarte tjenester til nettet. Vi vil legge bedre til rette for utdanningsmuligheter i Østfold basert på lokale kompetansebehov, og sikre at flere kan ta etter- og videreutdanning.

Arbeiderpartiet vil blant annet:

- Øke antall studieplasser ved Høgskolen i Østfold.
- Sikre bedre muligheter til å ta høyere utdanning, basert på lokale kompetansebehov, gjennom en satsing på lokale utdanningssentre med statlig finansiering.
- At etter- og videreutdanning blir en rettighet organisert gjennom et trepartssamarbeid.
- At det legges til rette for flere bransjeprogrammer og etter- og videreutdanningstilbud i fagskolen.

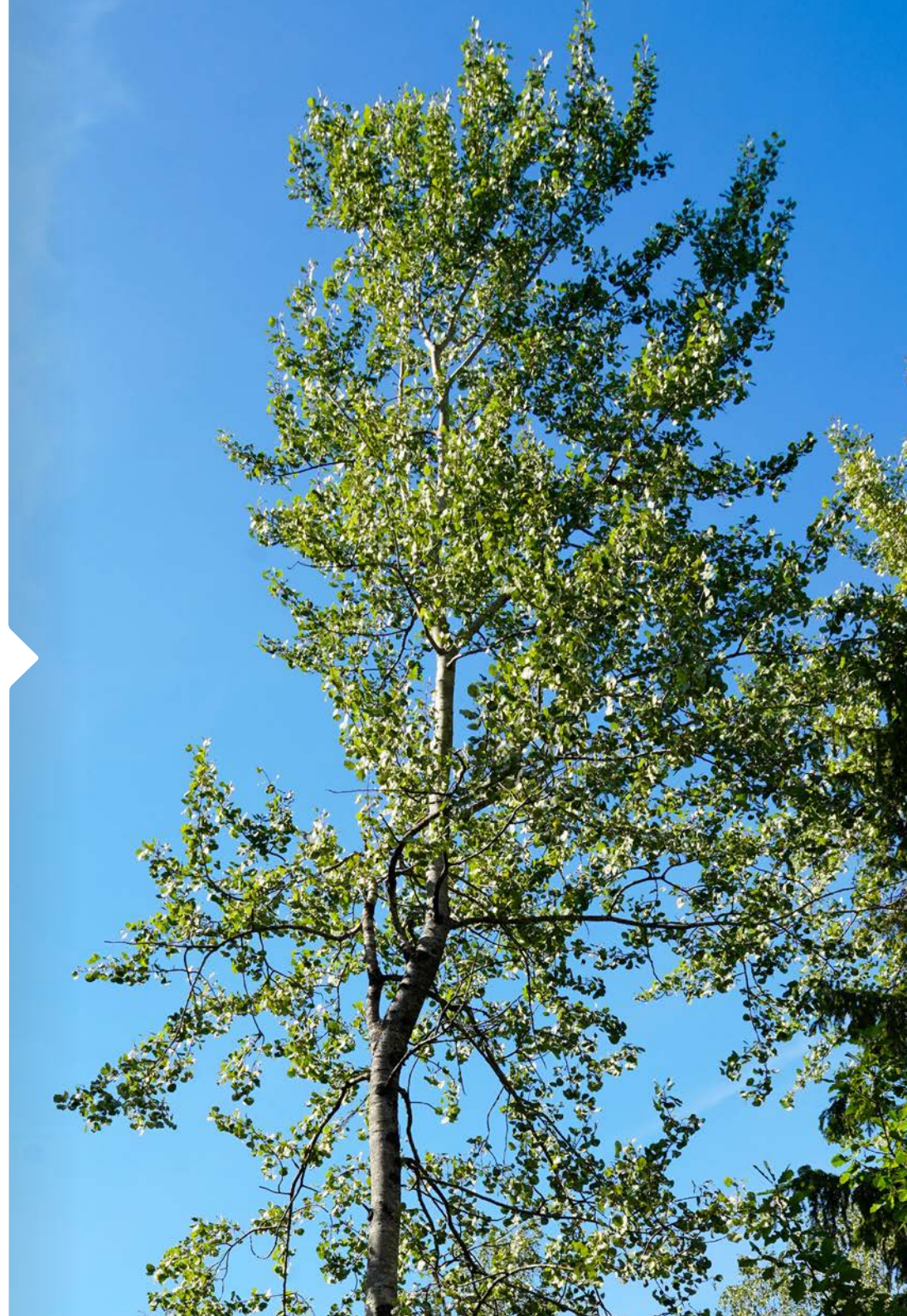

4 • Sirkulærøkonomi

Det som i dag blir avfall, kan bli råmateriale på nytt i morgen. Gjenbruk av ressurser er bra for både miljøet og økonomien. Sirkulærøkonomi handler samtidig om mye mer enn avfall. Det handler om å ta vare på ressurser i hele samfunnet og skape nye arbeidsplasser gjennom å bygge opp nye verdikjeder. Vi vil satse på industri og jobber i Østfold knyttet til resirkulering av materialer, inkludert batterier, og legge bedre til rette for at norsk eksportindustri kan fremstille resirkulerbare produkter.

Arbeiderpartiet vil blant annet:

- Bygge anlegg for gjenvinning av brukt tremateriale fra bygg, som sikrer at materialet kan brukes til nye industriprodukter for å øke sysselsettingen og verdiskapingen.
- Sørge for at staten inngår avtaler med næringslivet med egne årlige prosentmål for reduksjon av nye råmaterialer.
- Stille krav om at nye bygg og anlegg bygges med klimavennlige materialer og designes for lavt energibruk og gjenbruk, samt legge opp til at byggeplasser blir utslippsfrie.
- Skape markeder for rest-råstoff og sirkulære produkter gjennom krav i offentlige innkjøp.

5. Infrastruktur

God infrastruktur er avgjørende for folk og bedrifter i Østfold. Likevel er etterslepet på vegnettet økende og tilskuddene til bredbåndsutbygging for små. Arbeiderpartiet mener at staten skal ta et større ansvar for å sikre tilgang på infrastruktur, transportløsninger og bredbåndsutbygging.

Toget er avgjørende for å få det sentrale Østlandsområdet til å fungere. For å nå målene om reduserte klimautslipp er det viktig å få flere reisende og gods over fra vei til bane. Arbeiderpartiet vil prioritere å ferdigstille allerede vedtatte jernbaneutbygginger.

Arbeiderpartiet vil blant annet:

- Gjøre tilgang til høykapasitets internett og bredbånd til en rettighet på lik linje med strøm.
- Stanse konkurranseutsettingen i jernbanen.
- I samarbeid med fylkeskommunen utarbeide en helhetlig og forpliktende plan for å redusere vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene og sette fylkeskommunene i stand til å følge denne.
- Bygge sterke kompetansemiljøer i Østfold gjennom en jevnere fordeling av offentlige arbeidsplasser.

6. Karbonfangst, bruk og lagring

Karbonfangst og -lagring (CCS) er en forutsetning for å kutte nok klimagassutslipp og en viktig del av en ny-industrialisering av Norge. Bruk av fanget karbon byr på spennende industrimuligheter innenfor alt fra byggematerialer til drivstoff og dyrefôr. Norge leder an i utviklingen av fullskala løsning for CCS. Lagringsmulighetene på norsk sokkel vekker interesse, skaper nye markedsmuligheter og økt attraktivitet for Norge som en europeisk CCS-hub. Dette utgjør et stort potensial for aktører i Østfold. Industrimiljøet i Østfold har vist en framoverlent holdning når det gjelder å satse på mulighetene innen fangst, bruk og transport av karbon. Borg Havn IKS er blant de som allerede er i gang med å utvikle løsninger for fangst og transport av karbon og det er inngått en samarbeidsavtale med lagringsanlegget Northern Lights utenfor Øygarden i tillegg til erfaringsoverføring fra fangstanlegget på Klemetsrud.

Arbeiderpartiet vil blant annet:

- Legge til rette for CO₂-fangst og -lagring på større forbrenningsanlegg, og utnytting av CO₂ og CO i industriell produksjon.
- Gjennomføre et forskningsløft for klima og omstilling hvor næringslivet er tett involvert.
- Satse på grønn næringsutvikling som sikrer bærekraftig utvikling, utslippskutt og mindre naturavtrykk i alle våre primærnæringer
- Satse på fullskala prosjekter for karbonfangst- og lagring som bidrar til å bygge opp sammenhengende verdikjede der Østfold og regionens industriklynger er inkludert.

7. Næringsmiddelindustrien

Næringsmiddelindustrien er Norges største fastlandsindustri, og en sentral del av verdikjeden for trygg mat og kvalitetsvarer til forbrukerne. Den skal ha forutsigbare og konkurransedyktige rammevilkår. Næringen må sikres stabil og god tilgang på norske råvarer av god kvalitet til videreforedling, noe som også er viktig både for å styrke beredskapen, øke verdiskapingen og sikre arbeidsplasser. Utfordringene med grensehandel og konkurransesituasjon for matindustrien må tas på alvor, og det er behov for å iverksette tiltak for å redusere grensehandelen og sikre konkurransekraften til næringsmiddelindustrien. Dagens sterke maktkonsentrasjon i dagligvarebransjen rammer norske forbrukere og primærprodusentene. Det må sikres en bedre maktbalanse i verdikjeden for mat.

Arbeiderpartiet vil blant annet:

- Gjennomgå rammebetingelsene for næringsmiddelindustrien, inkludert bryggerinæringen, for å sikre videre utvikling av næringen i Norge.
- Bygge videre på samvirkemodellen med Tine, Nortura og Felleskjøpet og andre produsenteide samvirkebedrifter som grunnlag for en desentralisert næringsmiddelindustri og landbruk over hele landet.
- Øke satsingen på lokalmat og foredling.

